

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ЭНЕРГЕТИКА
МИНИСТРЛІГІ**

**МИНИСТЕРСТВО
ЭНЕРГЕТИКИ
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

010000, Нұр-Сұлтан қ., Қабанбай батыр даңғ. 19, «А» блогы
Тел.: 8 (7172) 78-69-81, факс: 8 (7172) 78-69-43
E-mail: kence@energo.gov.kz

010000, г. Нур-Султан, пр. Кабанбай батыра 19, блок «А»
Тел.: 8 (7172) 78-69-81, факс: 8 (7172) 78-69-43
E-mail: kence@energo.gov.kz

№ _____

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісі «Ақ
жол» фракциясының депутаттарына
(тізімге сәйкес)**

*2021 жылғы 4 ақпандағы
№ ДС-33 - сауалға*

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі жоғарыда көрсетілген сауалды орындау үшін өз құзыреті шегінде жауабын жолдайды.

Сауалды орындау және бақылаудан алу үшін енгізіледі.

Қосымша: парақ.

Министр

Н. Ноғаев

*орынд. Қ.Құдайбергенов
тел. 78-69-10*

Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі шетелдік инвесторларға, кәсіпорын қызметкерлерінің еңбек құқықтарының сақталуына, жалақы деңгейіне тексеру жүргізу және ол бойынша сәйкессіздікті жою, шетелдік жұмыс күші бойынша ұсыныстар қалыптастыру және шетелдік инвесторлардан Ақтөбе облысының мұнай компанияларындағы жағдайға байланысты Қазақстанның ұлттық мүдделерін сақтауын талап етуге қатысты сауалыңызды қарап, мынаны хабарлайды.

Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің жанында Мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнай-химия салаларындағы әлеуметтік әріптестік және әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі салалық комиссия жұмыс істейді, оның құрамына Энергетика министрлігінің өкілдері, «KAZENERGY» қауымдастығы атынан жұмыс берушілер, сондай-ақ салалық кәсіподақтар атынан қызметкерлердің өкілдері кіреді.

Салалық комиссияның отырыстары тоқсан сайын өткізіледі.

Салалық комиссияның отырыстарында мұнай-газ саласы жұмыскерлерінің әлеуметтік-еңбек қатынастарын реттеу, өңірлердегі еңбек жанжалдарының алдын алу бойынша шаралар, мұнай-газ кәсіпорындарында қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету мәселелері қаралады.

2019 жылғы 22 қарашада Салалық комиссияның отырысында 2020 - 2022 жылдарға арналған Қазақстан Республикасының мұнай-газ, мұнай өңдеу және мұнайгаз-химия салаларындағы салалық келісімге қол қойылды.

Осы Салалық келісімде бірінші санаттағы айлық тарифтік мөлшерлеме көлемі 1,3 есеге көтерілді.

Қабылданған шешім мұнай-газ саласындағы **бірінші санаттағы қызметкердің** айлық жалақысының ең төменгі мөлшерін (жалақысын) 2020 жылдың 1 қаңтарынан бастап **55 мың теңгеге дейін** көтеруге мүмкіндік берді, осылайша бұл өсім республикадағы ең төменгі айлық жалақыдан асып түсті (ең төменгі жалақы - 42 500 теңге).

Салалық комиссияның хаттамалық тапсырмаларына сәйкес «Теңізшевройл» ЖШС, «Қарашығанақ Петролеум Оперейтинг Б.В.», «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» компаниялары әлеуметтік-экономикалық мәселелерді шешуге және мердігер ұйымдардағы наразылықтың алдын алуға бағытталған Кешенді іс-шаралар жоспарларын әзірлеп, мақұлдады, сондай-ақ «ҚазМұнайГаз» ҰК» акционерлік қоғамының тәуелді еншілес ұйымдарында әлеуметтік тұрақтылық деңгейін арттыру жөніндегі іс-шаралар жоспары бекітілді.

Бұған қоса, Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі мұнай-газ компанияларының бірінші басшыларына компания мен әрбір мердігер ұйымда жергілікті атқарушы мемлекеттік органдармен және еңбек ұжымдарымен өзара қарым-қатынас үшін жауапты лауазымды тұлғаны айқындай отырып, кәсіпорын ұжымдарында тұрақты әлеуметтік-еңбек қатынастарын қамтамасыз ету бойынша шаралар қабылдау туралы 2021 жылғы 9 қаңтарда №03-13/-И хат жолдаған болатын.

Қазақстан Республикасы Еңбек кодексінің 22-бабы 1-тармағының 15) тармақшасына сәйкес қызметкер тең еңбегі үшін бірдей ақы алуға, сондай-ақ қандай да бір кемсітушіліксіз тең өндірістік-тұрмыстық жағдайлармен қамтамасыз етілуге құқылы және жұмыс беруші қызметкерлерге тең еңбегі үшін тең ақы төлеуге, сондай-ақ қандай да бір кемсітушіліксіз тең өндірістік-тұрмыстық жағдайлармен қамтамасыз етуге міндетті (ҚР ЕК 23-бабы 2-тармағының 28) тармақшасы).

Қазақстан Республикасының Үкіметі, жұмыс берушілердің республикалық бірлестіктері (қауымдастықтары, одақтары) және кәсіптік одақтардың республикалық бірлестіктері (қауымдастықтары, одақтары) арасындағы 2021-2023 жылдарға арналған Бас келісім (бұдан әрі – Бас келісім) жобасының V. «Лайықты шарттар мен еңбегіне ақы төлеу» деген бөліміне ұқсас және біліктілігі бірдей жұмыстарды орындау кезінде шетелдік және отандық қызметкерлер арасында еңбекақы төлеу саласында жұмыс беруші тарапынан кемсітушілікке жол бермеу туралы нормалар енгізілді.

Сондай-ақ Премьер-Министрдің орынбасары Ералы Тоғжановтың төрағалығымен өткен Әлеуметтік әріптестік пен әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі республикалық үшжақты комиссияның (бұдан әрі – РҮК) 2020 жылғы 18 қыркүйектегі отырысының қорытындысы бойынша РҮК отырыстарында әлеуметтік-еңбек қатынастары, жұмысшыларды босату, еңбек жағдайларын қамтамасыз ету, еңбек дауларының алдын алу, еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, кәсіптік аурулардың алдын алу мәселелері бойынша кәсіпорындардың өкілдерін тыңдау, сондай-ақ әлеуметтік әріптестік пен әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу жөніндегі салалық және өңірлік үшжақты комиссиялардың отырыстарында қауіпсіз еңбек жағдайларын қамтамасыз ету мәселелерін тұрақты қарау туралы шешім қабылданды.

ҚР Үкіметі апта сайын Еңбек министрлігінің және басқа да мүдделі мемлекеттік органдардың қатысуымен еңбек қатынастары мәселелері бойынша кеңестер өткізуді жоспарлап отырғанын атап өтеміз, онда еңбек жанжалдарына жол бермеу, жалақы бойынша берешек және басқа да өзекті мәселелер талқыланатын болады.

Өз кезегінде, ҚР Үкіметі ҚР Еңбек министрлігіне жергілікті атқарушы және басқа да мүдделі органдармен бірлесіп, ең төменгі жалақы мөлшерін кезең-кезеңімен арттыру, кәсіпорындарға тексеру жүргізуге мораторийді түзету мүмкіндігін зерделеу, қызметкерлерге жалақы бойынша берешекті төлеуді қамтамасыз ету және олардың құқықтарын қалпына келтіру, жұмыс берушілердің қазақстандық және шетелдік қызметкерлердің тең жағдайларын сақтауы мен еңбегіне ақы төлеуіне тұрақты бақылауды қамтамасыз ету, жұмыс берушілер жүзеге асыратын қызметкерлерді оңтайландыру, жұмысшыларды босату, еңбекақы төлеу тәртібі мен шарттарын өзгерту және басқа да шаралар бойынша тұрақты мониторинг пен талдауды ұйымдастыру мәселелерін пысықтауды тапсырды.

Бұдан басқа, болжамды контентті күшейту, Еңбек тәуекелдері картасын қалыптастыру үшін ақпарат көздерін кеңейту бөлігінде өңірлер мен

кәсіпорындар бөлінісінде әлеуметтік шиеленістің туындау тәуекелдерін анықтау технологияларын жетілдіру, қызметкерлердің, кәсіподақтардың өтініштерін талдауды жүзеге асыру үшін Ахуалдық орталық құру бойынша жұмыс жүргізілетін болады.

Приложение

Министерство энергетики Республики Казахстан (далее - Министерство), рассмотрев Ваш запрос по проведению проверок иностранных инвесторов, трудовых прав работников предприятий, уровня заработной платы и ликвидации диспропорций по ней, формированию предложений по иностранным рабочим квотам и требования соблюдения национальных интересов Казахстана иностранными инвесторами, в связи с ситуацией в нефтяных компаниях Актюбинской области, сообщает следующее.

При Министерстве энергетики Республики Казахстан действует Отраслевая комиссия по социальному партнерству и регулированию социальных и трудовых отношений нефтегазовой, нефтеперерабатывающей и нефтехимической отраслей, в состав которого входят представители Министерства энергетики, работодатели в лице Ассоциации «KAZENERGY», а также представители работников в лице отраслевых профсоюзов.

Заседания Отраслевой комиссии проводятся ежеквартально.

В рамках заседаний Отраслевой комиссии заслушиваются вопросы по регулированию социально-трудовых отношений работников нефтегазовых отраслей, о принимаемых мерах по предупреждению трудовых конфликтов в регионах, обсуждение по обеспечению безопасных условий труда на нефтегазовых предприятиях.

22 ноября 2019 года на заседании Отраслевой комиссии подписано Отраслевое соглашение в нефтегазовой, нефтеперерабатывающей и нефтегазохимической отраслях Республики Казахстан на 2020 - 2022 годы.

В данном Отраслевом соглашении был увеличен размер месячной тарифной ставки первого разряда с **коэффициентом 1,3**.

Принятое решение позволило с **1 января 2020 года** увеличить минимальный размер месячной тарифной ставки (оклада) **работника первого разряда** нефтегазовой отрасли до **55 тыс. тенге**, тем самым данное повышение стало выше минимального размера месячной заработной платы по Республике (МЗРП – 42 500 тенге).

В реализацию протокольных поручений Отраслевой комиссии компаниями ТОО «Тенгизшевройл», «Карачаганак Петролеум Оперейтинг Б.В.», «СНПС-Актобемунайгаз» были разработаны и утверждены Комплексные планы мероприятий, направленные на решение социально-экономических проблем и предупреждение акций протестов в подрядных

организациях, а также утвержден План мероприятий по повышению уровня социальной стабильности в дочерних зависимых организациях АО «НК «КазМунайГаз».

Дополнительно, Министерством энергетики Республики Казахстан было направлено письмо первым руководителям нефтегазовых компаний от 9 января 2021 года №03-13/-И о принятии мер по обеспечению стабильной социально-трудовой обстановки в коллективах на предприятиях, определив при этом в компании и каждой подрядной организации должностное лицо, ответственное за взаимоотношения с трудовыми коллективами и местными исполнительными государственными органами.

В соответствии с пп. 15) п. 1 ст. 22 Трудового кодекса Республики Казахстан работник имеет право на равную оплату за равный труд, а также равные производственно-бытовые условия без какой-либо дискриминации, и работодатель обязан обеспечивать работникам равную оплату за равный труд, а также равные производственно-бытовые условия без какой-либо дискриминации (пп. 28) п.2. ст. 23 ТК РК).

В раздел V «Достойные условия и оплата труда» проекта Генерального соглашения между Правительством Республики Казахстан, республиканскими объединениями (ассоциациями, союзами) работодателей и республиканскими объединениями (ассоциациями, союзами) профессиональных союзов на 2021-2023 годы (далее – Генеральное соглашение) были включены нормы о недопущении дискриминации со стороны работодателя в области оплаты труда между иностранными и отечественными работниками при выполнении аналогичных работ и одинаковой квалификации.

Также сообщаем, что по итогам заседания Республиканской трехсторонней комиссии по социальному партнерству и регулированию социальных и трудовых отношений (далее – РТК), под председательством Заместителя Премьер-Министра Е.Тугжанова от 18 сентября 2020 года было принято решение заслушивать на заседаниях РТК представителей предприятий по вопросам социально-трудовых отношений, высвобождения работников, обеспечения условий труда, профилактике трудовых споров, безопасности и охраны труда, предупреждения профзаболеваний, также рассматривать регулярно вопросы обеспечения безопасных условий труда на заседаниях отраслевых и региональных трехсторонних комиссий по социальному партнерству и регулированию социальных и трудовых отношений.

Отмечаем, что Правительством РК планируется на еженедельной основе проведение совещаний по вопросам трудовых отношений с участием Министерства труда и других заинтересованных государственных органов, на которых будут обсуждаться вопросы о недопущении трудовых конфликтов, задолженности по заработной плате и другие актуальные вопросы.

В свою очередь, Правительством РК поручено Министерству труда РК совместно с местными исполнительными и другими заинтересованными органами проработать вопросы поэтапного повышения размера минимальной

заработной платы, изучения возможности корректировки моратория на проведение проверок предприятий, в части обеспечения выплаты долгов по заработной плате работникам и восстановления их прав, обеспечения постоянного контроля за соблюдением работодателями равных условий и оплаты труда казахстанских и иностранных работников, организации постоянного мониторинга и анализа реализуемых работодателями мер по оптимизации штатов, высвобождению работников, изменению порядка и условий оплаты труда и другие меры.

Кроме того, будет проведена работа по усовершенствованию технологий выявления рисков возникновения социальной напряженности в разрезе регионов и предприятий в части усиления прогностического контента, расширения источников информации для формирования Карты трудовых рисков, по созданию Ситуационного центра для осуществления анализа обращений работников, профсоюзов.